



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



NAR VE LİMONDAN ELDE EDİLEN BAZI ÜRÜNLERE İLİŞKİN UYGULAMA KILAVUZU

DAYANAK

Bu kılavuz, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 21 inci, 22 nci, 23 üncü ve 24 üncü maddelerine, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'ne ve Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği'nin 48 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu Kılavuz, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinde yer alan “*Nar ekşisine nar, nar suyu ve/veya nar suyu konsantresi ve su dışında başka bir gıda bileşeni eklenemez. Nar ekşisi izlenimi veren nar aromalı sos, nar sosu, narlı sos, nar ekşili sos, nar aromalı şurup ve nar ekşili şurup gibi isimlerle nar ekşisi benzeri ürünler yurt içinde piyasaya arz edilemez.*” ve “*Limon suyu izlenimi veren; limon aromalı sos, limon sosu, limonlu sos ve benzeri isimlerle limon suyu benzeri ürünler yurt içinde piyasaya arz edilemez.*” hükümleri kapsamında hazırlanmıştır.

AMAÇ

Bu kılavuz, nar ve limon meyvelerinden üretilen ekşi, çeşni, sos vb. ürünler hakkında tüketicilerin doğru bilgilendirilmesini sağlamak ve yanıltılmasını önlemek, gıdaların etiketinde ürün isimlendirmesine ilişkin kullanılan terimler, ifadeler ve görseller ile gıda katkı maddeleri ve aroma verici maddelerin kullanımı hakkında gıda işletmecilerine yardımcı olmak ve resmi kontroller sırasında yapılacak değerlendirmelerde uygulama birlikteliği sağlamak amacı ile hazırlanmıştır.

Bu Kılavuz değerlendirmede genel çerçeve çizilmesi amacıyla hazırlanmış olup söz konusu ürünler için Türk Gıda Kodeksi kapsamında bütüncül değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Ayrıca değerlendirmede yol gösterici olması açısından, bazı örneklerle konu açıklanmıştır.

UYGULAMA ESASLARI

Nar ve limon meyvelerinden üretilen ekşi, çeşni, sos, limon suyu vb. ürünlerin içerik ve etiket bilgileri birbiriyle uyumlu olmalı ve tüketiciyi yanıltıcı olmamalıdır.

Söz konusu ürünler yatay gıda kodeksine (etiketleme, gıda katkı maddeleri, aroma vericiler, mikrobiyolojik kriterler, bulaşanlar, pestisit, ambalajlama vb.) uygun olmalıdır.

Bu kılavuzla belirlenen kurallar; özel mevzuatında belirlenen hükümler saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

Aşağıda tarif edilen ürünler ortalama tüketici nezdinde, ambalajı, rengi, kıvamı veya sunumu ile nar ekşisi izlenimi vererek tüketiciyi yanıltıcı olacağından, hangi isimde olursa olsun üretilemezler ve etiketlerinde nar ifadesi ve görseli bulunamaz.

- İçeriğinde sadece “su, glukoz/fruktoz şurubu vb. şeker türevleri, aroma verici madde, renklendirici vd. gıda katkı maddeleri” olan ürünler.
- İçeriğinde “su, glukoz/fruktoz şurubu vb. şeker türevleri, meyve/sebze konsantresi/pulpu/suyunun yanında, aroma verici madde, renklendirici katkı maddesi” olan ürünler.



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



- Burada sıralanan bileşenlerin tamamı yerine bir kısmı kullanılsa dahi (alt satırlarda tarif edilen ürün grubuna giren ürünler hariç) tüketicuyu yanıltıcı nar ekşisi izlenimi veren ürünlere izin verilmez.
- Nar ekşisi izlenimi veren nar aromalı sos, nar sosu, narlı sos, nar ekşili sos, nar aromalı şurup ve nar ekşili şurup gibi isimlerle nar ekşisi benzeri ürünler için Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde verilen geçiş süresi dolduğu için bu ürünler yurt içinde piyasaya arz edilemez ve piyasada bulunamaz.

Nar ile üretilebilecek ve üzerinde nar görseli ve nar ifadesi kullanılabilecek ürünler aşağıda yer almaktadır.

- Nar konsantresinden (gerektiğinde su ilavesi ile) veya nar suyundan üretilen ürünler. Sadece bu ürünlerde gıdanın adı olarak “Nar Ekşisi” ifadesi kullanılabilir. Bu ürünler herhangi bir gıda katkı maddesi ve aroma verici içermemelidir.
- İçeriğinde nar suyu/konsantresi yanında diğer meyve/sebze konsantresi/pulpu/suyu ile gerekli olduğunda su içeren, bunların haricinde başka bileşen içermeyen ürünler; tek başına “Nar Ekşisi” olarak isimlendirilemez. Örneğin; nar ve vişneden oluşan bir ürün “Nar ve Vişne Ekşisi” olarak isimlendirilmelidir. Bu ürünün etiketinde nar ve vişne görseli birlikte yer alabilir, sadece bir meyve görseli kullanılamaz. Bu ürünler herhangi bir gıda katkı maddesi ve aroma verici içermemelidir.
- Bileşen olarak en fazla nar içeren ve bunun yanında diğer meyve/sebze konsantresi/pulpu/suyu, su ile baharat veya bitki, hububat, bakliyat, kuruyemiş vb. yenilebilir bileşenleri de içeren ürünler, tek başına “Nar Ekşisi” olarak isimlendirilemez. Örneğin nar, vişne ve kekikten oluşan bir ürün “Narlı Vişneli Kekikli Ekşi” şeklinde isimlendirilebilir, bu ürünün etiketinde nar, vişne ve kekik görseli birlikte yer alabilir, sadece bir bileşenin görseli kullanılamaz. Söz konusu ürünler Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği kapsamında kullanılmasına izin verilen gıda katkı maddelerini içerebilir.

Çiğ köfte sosu, çeşnili sos, salata sosu gibi kullanım amacına ya da içeriğine uygun adlarla üretilerek piyasaya arz edilebilen ürünler aşağıda yer almaktadır.

- İçeriğinde su, glukoz/fruktoz şurubu vb. şeker türevleri ile en az %20 meyve/sebze suyu içeren ürünler piyasaya arz edilebilir.
- İçeriğinde %20’den daha az meyve/sebze suyu yer alan ürünler çiğ köfte sosu, çeşnili sos, salata sosu vb. adlarla piyasaya arz edilemez.
- Bu ürünlerde, aroma verici ve renklendirici gıda katkı maddesi kullanılamaz, ancak teknolojik gereklilik olarak Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği kapsamında kullanılmasına izin verilen diğer gıda katkı maddeleri yer alabilir.
- Bu isimlerle üretilen ve içerik olarak en az %20 meyve/sebze suyu içermeyen ürünler (“ekşi sos”, “ekşili sos”, “ekşimtırak sos” vb. isimler dâhil) **1 Şubat 2025** tarihinden itibaren piyasada olamaz.



T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ



Aşağıda tarif edilen ürünler ortalama tüketici nezdinde, ambalajı, rengi, kıvamı veya sunumu ile limon suyu izlenimi vererek tüketiciyi yanıltıcı olacağından hangi isimde olursa olsun üretilemezler ve etiketlerinde limon ifadesi ve görseli bulunamaz.

- Su, aroma verici, tatlandırıcı, renklendirici ve koruyucu vb. gıda katkı maddelerinden üretilen ürünler.
- Su, glukoz/fruktoz şurubu, aroma verici, renklendirici ve koruyucu vb. gıda katkı maddelerinden üretilen ürünler.
- İçeriğinde su, glukoz/fruktoz şurubu, gıda katkı maddeleri, limon aroma vericisi, limon suyu/konsantresi olan ürünler.
- Burada sıralanan bileşenlerin tamamı yerine bir kısmı kullanılsa dahi (alt satırda tanımlanan ürünler hariç) tüketiciyi yanıltıcı limon suyu izlenimi veren ürünlere izin verilmez.

Limon ile üretilebilecek ve üzerinde limon görseli ve limon ifadesi kullanılabilecek ürünler aşağıda yer almaktadır.

- Türk Gıda Kodeksi Meyve Suyu ve Benzeri Ürünler Tebliğinde tanımlanan limon meyvesinden üretilen ürünler. Bu ürünlerde isimlendirme Tebliğ'e uygun olmalıdır.
- Bu ürünlerde, Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği kapsamında kullanımına izin verilen katkı maddeleri kullanılabilir.